

Î N C H E I E R E

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Judecători:

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală și Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Biroul Vamal Ungheni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către societatea comercială „Strapit” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului Vamal Ungheni privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016, prin care a fost admis apelul declarat de societatea comercială „Strapit” societate cu răspundere limitată, casată hotărîrea Judecătoriei Ungheni din 12 februarie 2016 și pronunțată o hotărîre nouă, de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 02 iulie 2014, SC „Strapit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Ungheni privind contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii SC „Strapit” SRL a indicat că, la 23 aprilie 2014 a încheiat cu SC „ESTAGROTEH” SRL (România) contractul de vânzare-cumpărare nr. 274/23.04.2014, prin care ultima a vîndut, iar prima a cumpărat un tractor Tumosan 8105 la prețul de 25000 Euro. Prin ordinul de plată nr.01 din 24 aprilie 2014, prețul tractorului a fost achitat integral.

Afirmă că, livrarea a fost efectuată conform facturii - INVOICE nr. 075/24.04.2014 la 24 aprilie 2014, fiind respectate toate prevederile legale corespunzătoare tranzacției.

Trecerea frontierei vamale a avut loc la 24 aprilie 2014 cu respectarea, acceptarea și achitarea tuturor procedurilor și obligațiilor vamale prevăzute pentru import, tractorul fiind pus în liberă circulație.

Indică că, în dimineața zilei de 25 aprilie 2014, la prima oră de lucru, brocherul vamal care îi deservește a depus Declarația vamală în detaliu nr. 6503100127 care a fost acceptată integral fără careva pretenții sau datorii vamale sau fiscale, tranzacția de import fiind finalizată definitiv.

În acest context, indică că, la 06 mai 2014, tractorul Tumosan 8105 a fost înmatriculat în ordinea stabilită numărul cu nr. 140 CLB, fiind eliberat certificatul tehnic de înmatriculare cu seria AB nr. 115223.

Menționează că, ulterior, la 19 mai 2014, le-a fost înmînată decizia de regularizare nr. 38/05.05.2014 emisă de către Biroul Vamal Ungheni al Serviciului Vamal al Republicii Moldova potrivit căreia, SC „Strapit” SRL i-a fost calculată și impusă spre achitare suma 93455,51 lei, cu titlu de „suma totală a drepturilor de import/export spre încasare” pentru importul tractorului Tumosan 8105, efectuat în noaptea de 24 spre 25 aprilie 2014.

Nefiind de acord cu decizia de regularizare, la aceeași dată, 19 mai 2014, SC „Strapit” SRL a depus în adresa Biroului Vamal Ungheni contestația de rigoare, solicitînd anularea deciziei de regularizare, însă prin răspunsul cu nr. 1004/01-7 din 02.06.2014, pîrîtul Biroul Vamal Ungheni a respins satisfacerea cererii prealabile.

Cu decizia de regularizare nr. 38/05.05.2014 și răspunsul la contestație 1004/01-7 din 02.06.2014, reclamanta nu este de acord și le consideră ilegale, deoarece importul tractorului Tumosan 8105 a fost efectuat în perioada dintre zilele de 23 și 25 aprilie 2014, inclusiv cu încheierea contractului de vânzare-cumpărare, efectuarea transferului bancar al costului mărfii, livrarea mărfii, trecerea frontierei vamale, prezentarea și acceptarea documentelor de import cu achitarea procedurilor vamale în situația existenței scutirii de plată a TVA pentru asemenea marfa importată și cu punerea în libera circulație a mărfii importate, iar în dimineața zilei de 25 aprilie 2014, la prima oră de lucru, brokerul vamal a depus Declarația vamală în detaliu care a fost acceptată integral inclusiv și cu scutirea de plată a TVA pentru marfa importată.

Menționează că, Legea nr. 47 din 27.03.2014, la care face referire pîrîtul, a fost publicată și a intrat în vigoare după finalizarea totală a operației de import a tractorului Tumosan 8105, adică în perioada cînd era în vigoare pct 28 al alin. (1) din art. 103 Cod Fiscal, iar prin Legea nr. 102 din 12 iunie 2014, art. 103 alin. (1) Cod fiscal a fost completat cu punctul 27¹, în conformitate cu care s-a restabilit situația de pînă la 25 aprilie 2014, adică pentru importul tractorului Tumosan 8105 urma să beneficieze din nou de scutire de plata TVA.

Mai susține că, se află în fața unei situații juridice care s-a constituit și s-a consumat anterior publicării și intrării în vigoare a Legii nr. 47 din 27.03.2014, deoarece la momentul efectuării și finalizării definitive a operației de import al tractorului Tumosan 8105 era în vigoare scutirea de plată a TVA în conformitate cu pct 28 alin. (1) art. 103 Cod fiscal, iar pînă la finalizarea operației de import al tractorului Tumosan 8105, Legea nr. 47 din 27.03.2014 era inexistentă și nu poate fi aplicată în cazul dat.

Menționează că, în speță are importanță și Legea nouă nr. 102 din 12.06.2014 care a anulat efectele Legii nr. 47 din 27.03.2014, beneficiind în continuare de scutirea de plată a TVA pentru marfa în cauză. În conținutul Legii nr. 47 din 25.04.2014 nu sunt prevederi referitor la data intrării ei în vigoare și consideră că această lege a intrat în vigoare la data publicării ei, iar pînă la publicare a fost inexistentă.

Pe parcursul examinării cauzei, în ședința de judecată din 15 ianuarie 2016, reprezentantul reclamantei a înaintat o cerere de completare a temeiurilor acțiunii în care a menționat că, temeiul de anulare a actului administrativ contestat în cauză îl constituie și faptul că decizia de regularizare nr. 38/05.05.2014 din 05.05.2014 a fost emisă contrar prevederilor legii, cu încălcarea competenței și cu încălcarea

procedurii stabilite, or, decizia enunțată a fost întocmită la data de 30.04.2014 de către Lucițchi Marina, șef secție VWCM (Secția venituri, valoarea în vamă și clasificarea mărfurilor) a Biroul Vamal Ungheni contrar competenței, deoarece nu a avut loc nici una din condițiile stipulate în pct. 4, subpunct 3) al ordinului Serviciului Vamal al RM nr. 267 din 02.10.2009.

La fel, a indicat că, la caz a fost încălcată și procedura stabilită prin ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 267 din 02.10.2009 privind formularul, modul de completare și utilizare a deciziei de regularizare.

A mai indicat reclamanta că pînă la data de 19.05.2014 cînd i-a fost înmînată decizia de regularizare contestată, societatea nu a avut cunoștință despre faptul că se fac verificări, controluri sau alte proceduri și că dispune de drepturi în procedura dată, prin care i-au fost încălcate drepturile și interesele legitime.

Această încălcare de procedură o consideră esențială comisă prin tratament inechitabil și este de natură să impună anularea Deciziei de regularizare emisă.

Decizia de regularizare nr. 38/05.05.2014 a fost aprobată la 05.05.2014 și adusă la cunoștință reclamantei în mod verbal cu înmînarea primului exemplar la data de 19.05.2014. În așa fel s-a omis cu 7 zile calendaristice termenul de executare a Deciziei de regularizare menționate mai sus, fapt ce constituie o încălcare de procedură esențială care impune nulitatea actului administrativ în cauză.

Solicită reclamanta SC „Strapit” SRL, anularea integrală a deciziei de regularizare nr. 38/05.05.2014 emisă la 05 mai 2014 de Biroul Vamal Ungheni al Serviciului Vamal al Republicii Moldova.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ungheni din 12 februarie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de către SC „Strapit” SRL a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea enunțată, SC „Strapit” SRL a declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016, a fost admis apelul declarat de SC „Strapit” SRL, casată hotărîrea Judecătoriei Ungheni din 12 februarie 2016 și pronunțată o hotărîre nouă, prin care acțiunea depusă de către SC „Strapit” SRL a fost admisă, după cum urmează. S-a anulat decizia de regularizare nr. 38/05.05.2014 emisă la 05 mai 2014 de Biroul Vamal Ungheni al Serviciului Vamal al Republicii Moldova.

Invocînd ilegalitatea deciziei enunțate, la 21 iunie 2016 Biroul Vamal Ungheni a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016 cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Ungheni din 12 februarie 2016.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea pricinii instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În rezultat, instanța ierarhic inferioară s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțînd hotărîre ilegală și

neîntemeiată de admitere a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii acțiunii ca nefondată, este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbatărilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC RM (f.d.194-197).

La 19 august 2016, SC „Strapit” SRL a prezentat referința la recursul declarat de către Biroul Vamal Ungheni, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia, solicitînd respingerea recursului ca inadmisibil.

Sușține intimata că, recurentul Biroul Vamal Ungheni nu a invocat careva temeiuri care să se încadreze în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, considerînd decizia instanței de apel întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 17 mai 2016 (f.d.182), iar recursul a fost depus la 21 iunie 2016 (f.d.194).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către Biroul Vamal Ungheni a fost declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii și a referinței depuse de către SC „Strapit” SRL, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Biroul Vamal Ungheni, urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar potrivit art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului enunțat prevede expres că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Sub aspectul acestor prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Biroul Vamal Ungheni, este declarativ, or, acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Mai mult decât atât, călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Biroul Vamal Ungheni, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Cele relatate mai sus derivă și din dispoziția articolului 13 din Convenția Europeană, care reglementează expres că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea c. Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII, c. Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991 și c. Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Vamal Ungheni, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Biroul Vamal Ungheni, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi